1878. V. évfolyam. 170. szám. Debreczen, Szerda szeptember 4.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egéaz évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban *Kutasi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivatalóknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hetfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadói irodában *Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba*, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába **ezeglédutcza, Friedházi 19. sz. alatt** czímezendők.

Debreczen, szept. 4.

Azon felek között, kik a berlini szerződés által rájuk rótt kötelezettségek alól minden csak kigondolható fogással kibujni szeretnének, első sorban a porta áll. Igyekszik ugyan magatartásának a legloyalisabb külszint adni; azonban passiv magatartása azon dolgokban, hol jóakaró activ föllépése kivántatnék meg, eléggé elárulja a porta titkos, épen nem igazolható czélzatait.

Ne menjünk messzire. Ott a boszniai és herczegovinai occupatió ügye.

Nem a porta nélkül hozta létre a berlini congressus ezen az osztrák-magyar birodalom érdekei megoltalmazására szükséges rendszabályt, hanem igenis a porta hozzájárulásával, mit a szultán azzal is bebizonyitott, hogy a berlini szerződést bár későn, de azért mégis csak ratificálta.

És mégis a konstantinápolyi cabinet emberei csak vontatva, részben elkésve és akkor sem elég erélyjyel tették meg azon intézkedéseket, melyek jóakaró és becsületes szándékukat kétségtelenné tehették volna.

Szóval a portát még mindig lehet és pedig igazságosan gyanusitani, hogy a zürzavart a keleti kérdésben nem eloszlatni kivánja, hanem annak föntartására törekszik.

A példa vonz. A bosnyákok a fölkelésre való első fölbátoritást a portának a Száránál tett óvásából meriték. A boszniai mohamedánok pedig egyenesen a próféta zászlójára hivatkoztak, melyet a porta eléggé nem kárhoztatható kétszinüséggel — bár kibontatlanul, — de azért eléggé tüntetve — magasra emelt. Azon kövctkezetesség pedig, melylyel Konstantinápolyban az occupatióra vonatkozó conventió megkötését hátráltatta, a föntiek mellett még kézzel foghatóbban bizonyit. Ha mindezek tudatában még olvassuk azon konzuli jelentéseket, melyek a boszniai állapotokat kevéssel az occupatio előtt ecsetelik, — nem fojthatjuk vissza azon szomoru meggyőződés szülte kitörést, hogy a porta bizony csak a legrikitóbb hálátlansággal fizetett azon jóindulatu pártfogás és ügyvédkedésért, melyben Andrássy gróf részéről a berlini congressuson oly bőségesen részesült.

De ugyanily tallérokkal fizetett nekünk Szerbia is, mely függetlensége és területgyarapodása dolgában szintén nem keveset köszönhet birodalmunk magatartásának.

Szapáry gróf a Spréca melletti válságokat nagyrészt a nem hivatalos Szerbia mögé bujt hivatalos Szerbiának köszönhette. A haza bocsátott szerb militia, a szerb seregben szolgált és fölfegyverkezetten hazájukba viszaküldött bosnyák önkéntesek rajonkint keltek át a Drinan — mint például mult héten is — szaporitani a tsedád (szent háboru) harczosait. A fölkelőknek Doboj mellett összpontosult főhaderejét volt szerb fejedelmi tisztek szervezik és átalában a keleti Boszniában lábrakapott terrorismus a ferencz-rendi szerzetesek ingatlanainak elkobzása „a bosnyák nemzet“ nevében a belgrádi kormánynak Boszniában táplált és roszul takart áhitozásának következménye. Valamint a porta nem, ugy a belgrádi konak sem tanusitott ezen állapotokkal szemben egyebet, mint kétértelmü passiv magatartást, ha csak azon széllel bélelt diplomatiai mentegetőzéseket nem akarjuk készpénz gyanánt elfogadni, melyekkel politikai kényszerüség nyomása alatt mindkét részről oly gazdagon elárasztattunk. Nem csoda, ha az európai hatalmasságok, épen ugy, mint részben mi is — egyelőre csak töprenkedve állanak szemben ez állapotokkal.

A görög kérdés, a szerb, a montenegrói, bolgár, bosznia-herczegovinai, ruméliai és kisázsiai kérdések egymásután ütik föl fejöket — és a török kormány egyre folytatja cseleskedő kijátszói politikáját. Alattomosságában sokat bizik a véletlenségekben, de könnyen megeshetik, hogy taktikája már pl. az olyan eseteknél fogva is, milyen Perrad olasz konzulnak Gabeki környékén történt meggyilkoltatása, oly oldalról is actiót szülhet, melyet legkevésbé várt.

Általában véve elérkezett a leálczázások ideje. A hatalmak, ha már létrehozták a berlini szerződést, kellő erélyt is fognak tanusitani, az annak végrehajtását hátráltatókkal szemben is.

Oroszország már is himezés-hámozás nélkül kezd föllépni Batum város ügyében és a lázok azon vállalata, mely szerint az orosz élelmiszer szállitmányokat kezökbe keriteni megkisérlék — teljesen meghiusult. De a porta is meggondolta a dolgot és hirtelen sürgönyzött Dervis pasának, hogy üritse ki Batumot.

A hitszegéssel és kétszinüséggel szemben leghelyesebb fegyver az erély. A mellett, hogy birodalmunk érdekei megóvassanak, szükséges, hogy annak méltósága is megőriztessék. Az álnokság már meglehetősen legombolyitá türelmünk hosszu fonalát, — de ha még a legombolyitás előtt is megszakadna az — akkor ám lássák a következményeket!

— **Utak és vasutak Bosznia felé.** E lapunkban is a már többször emlitett tárgyban irja a „N. Fr. Pr.“: A hadügyminiszterium elhatározta, hogy Broodból Szerajevóba egy millió frtnyi költséggel utat épittet, az épitést saját költségén vezeti, egyes részeket azonban alvállalkozóknak enged át; igy Pongrácz testvérek hir szerint, a hidakat fogják épiteni; — Bucher vállalata pedig az anyagot szolgáltatja (Zágrábból e vonalra nézve vasut épitését jelentik. A Szerk.) A Sziszek-Novi-i vonal mégis ki fog épittetni; szombaton a déli vaspálya főtitkára a hadügyminiszteriumba hivatott, hogy az épitést illetőleg konkrét tárgyalások inditassanak meg; Schüler főigazgató, ki jelenleg távol van, Bécsbe hivatott.

Magyarországban — irja a „N. Fr. Pr.“ — ugy látszik, hogy az összbirodalom érdekében feladták az e vonal elleni ellenállást és a magyar kormány, hir szerint kész megadni az engedélyt, feltéve, hogy a hadi kincstárnak nem kell nagy áldozatokat hozni. Öt ajánlat adatott be és még nem bizonyos, vajjon a déli vaspálya fogja-e e vasutat épiteni, minthogy még lényeges differentiák vannak; a hadügyminiszterium kész volna egyébiránt a déli vsut osztályt rendelkozésére bocsátani és azon kivül bizonyos időre Boszniába való szállitásokért magasabb katonai tariffát engedélyezni; az elérendő bevételi többlet a szubventió egy neme volna a déli vaspályának. A költségek két millió frtban irányoztatnak elő, a vasutnak nyolcz hét alatt tökéletesen forgalomképesnek kell lennie. — A legnehezebb rész az Unna hidja volna, a többi hid mind csak ideiglenesen készittetnék. A déli vaspálya tegnapi igazgató-tanács ülésében még nem fogadta el a kormány ajánlatait és ragaszkodott a pénzbeli segélyhez; mindezek daczára azonban még lehetséges a megegyezés. A hét folyamában még ujabb ülés lesz. — Az „Agramer Ztg“ ugyane tárgyban jelenti, hogy Broodtól Szerajevóig vasut épittetik és hogy a brood-magláji vonal még az idén elkészül.

Ezzel kapcsolatban Budapestről jelentik a „N. Fr. Pr.“-nek, hogy a katonai kincstár több vasgyárral szerződést kötött egy Bródnál a Száván épitendő hadi-hidhoz szükséges vasalkatrészek szállitására nézve. Ez a hid öt 80—80 méter hosszuságu nyilással fog birni, mindegyik nyilás anyaga 3000 métermázsa sulyu; összesen 15,000 métermázsát kell szolgáltatni. Az ár métermázsáért franko Bródig, beleértve minden költséget, 31 frt 50 kr. A szállitásnak legkésőbb három hónap mulva kell megtörténni.

— **Mai naptól fogva** báró Wenckheim Béla helyettesiti a tudvalevőleg Ostendében tartózkodó Tisza Kálmán miniszterelnököt, ugy a miniszterelnökségben mint a belügyminiszteriumban.

Boszniából.

Poppenheim tbnok Raguzából sürgönyözi, hogy csapataink a trebinyei uton fekvő Drienst ellentállás nélkül megszállották. A 150 fönyi rendes török katonaságból álló őrség Raguzába kisértetett.

A keleti Ruméliát szervező nemzetközi bizottságban birodalmunkat Kállay Béni képviseli.

A határigazgató bizottságokba kineveztettek: Bulgária részére Rishe alezredes és Wurmbrand kapitány, Szerbia részére Brillimek őrnagy, Montenegró részére Lippich főkonzul és Sanerwald kapitány.

Valótlanság, hogy a banyalukai főparancsnok megengedte volna az ottani boltok és üzletek kizsákmányolását.

A boszniai török katonaság nagyobbrésze Novibazár felé indult.

„A Fremdenblatt“ szerént Hadsi Loja sulyosan megsebesült, a zepcsei vereség után Szerajevónál elakarták fogni, Loja a konakba menekült, fegyvere megzördült elsült és a golyó lábába furódott.

Külföld.

Berlinben a sedáni győzelem évfordulati napját fényesen megünnepelték.

A német birodalmi gyülés hétfőn d. u. 2 órakor fog megnyittatni.

Fournier franczia nagy követ Marseilleben hajóra szállt Konstantinápolyba utazandó.

Labanoff orosz nagykövet és Savfet pasa most a hadi kárpótlás és fogoly tartási költségek ügyében alkudoznak. A „Standart“ azt jegyzi meg e tárgyban, hogy az oroszok követelései mérsékeltek.

Konstantinápolyban megindult az agitatió a görög nem egyesült patriarcha választására nézve. Legtöbb kilátása van a megválasztásra mon signore Agathangelos, jelenlegi patriarcha helyettnöknek.

Mig az oroszok megszállva tartják Konstantinápoly vidékét, a brit hajóraj sem mozdul a Dardanelliákból.

Mehemed Ali pasa Prizrendben mitsem végzett, most Yakovában van. A vidék lakossága rendkivül ingerült. Mehemed Ali egyik távirdatisztjét meggyilkolták.

A 39-ik gyalog ezred sebesültjei, halottjai és eltüntjei.

A cs. kir. hadügyminiszterium f. hó 1-én kelt IX-ik számu kimutatása hozza a **39-dik (Alexis) gyalog ezred** veszteségeit bezárólag **aug. 13-ig. Ezen kimutatás** Debreczen várost és vidékét legközvetlenebbül érdekelvén, azt egész terjedelmében közöljük. E szerint elestek, megsebesültek és eltüntek:

Tuzlánál, aug. 8-tól 12-ig:

A 39. sz. „Alexis orosz nagyherczeg“ (Debreczen) gyalogezredtől: Ballogh János tizedes megsebesült, Vágó József szekerész megsebesült, Quodi János közvitéz elesett, Tanka Sándor k. elesett, Kardos Antal tizedes megs., Fülöp Márton tiz. megs., Süvöltős József tiz. megs., Lévay József tiz. megs., Pokrasz Ferencz őrvezető megs., Bui Sándor k. megs., Posán László k. megsebesült, Garancsi János k. megs., Kerekes Ferencz k. megs., Katona Elek k. megs., Pántos Gábor k. megs., Kenyeres Péter k. megs., Szekeres András tizedes megs., Szerző Dániel őrv. megs., Szilágyi Imre k. megs., Marsi Gáspár k. megs., Oláh Ferencz k. megs., Konya Miklós k. megs., Kerekes György k. elesett, Hellebrandt József tiz. megs., Illés Flóra közv. megs., Nagy János I. közv. megs., Péter Mihály közv. megs., Elekes János tizedes elesett, Ammer József tiz. elesett, Horváth Bálint, k. elesett, Szabó Lajos őrmester megsebesült, Papp Aurél tiz. megs., Kolda János k. megs., Csiki Sándor k. megs., Bodlák János k. megs., Gál Sándor k. megs., Nagy Sándor k. megs. Rosinger Sámuel k. megs., Sörös Mihály k. megs. Kadar László k. megs., Kapusy Frencz k. megs., Balanyán Juon k. megs., Ramotsa Miklós k. megs., Varga Ferencz k. megs., Zilahi István k. megs., Borsi Wazul k. megs., Zifcsák György k. megs., Fazekas Lajos k. megs., Bogdány Mihály k. m. Göz János közv. megsebesült, Laposi István közv. megsebesült, Nagy Lajos k. megs. Szuromi Géza k. megs., Palady Sándor k. megs., Török Imre k. megs., Legocza Sándor k. m. Vass Ferencz közvitéz megs., Kovács János k. megs., Barbuj László k. megs. Futó József k. megs., Diószegi Sándor tizedes megs., Klopcse János közvitéz megs., Osán Sámson közv. megs., Szilágyi István k. megs., Vass István k. megs., Boldusz Demeter k. megs., Fekete Péter k. elesett, Fozona József k. elesett, Berki Sándor k. elesett, Botár Sándor k. megseb., Csibi Sándor tiz. megs., Tóth Sándor tizedes megs., Farkas Mátyás k. megs., Back Sándor k. megs., Mészáros Sándor k. megs., Kopil János k. megs., Fodor László k. megs., Molnár Ferencz k. megs., Vágó István k. megs., Oláh György tiz. elesett, Villás József őrvezető elesett, Nagy Imre I. tiz. megs., Fazekas Wazul tiz. megs., Vértesi István őrvezető megs., Balla István őrvezető megs., Literati Sándor k. megs., Szilágyi György elesett, Bugyo Imre k. megs., Doma Miklós k. megs., Csuja Sándor k. megs., Pánti Sándor k. megs., Tarnóczi György k. megs., Varga Sándor k. megs., Nagy István I. k. megs., Berghofer István k. megs., Gál Lajos k. megs., Piskolti Sándor k. megs., Papp György k. megs., Deák József k. megs., Vezendi Péter trombitás megs., Antal Sándor k. eltünt, Rácz János k. eltünt, Nagy István II. k. elt., Baross Aladár tizedes elt., Tasi József k. elesett, Silko György k. elesett, Munkácsy Lajos szakaszvezető megs., Czirják János szakaszv. megs., Horváth Lajos szakaszv. megs., Jakó Ferencz tiz. megs., Ostorházy István tiz. megs., Kéky József őrvezető megs., Csoma György őrv. megs., Tóth Sándor I. k. megs., Tóth Sámuel k. megs., Boda Mihály k. megs., Török Sándor II. k. megs., Kocsis Mihály k. megs., Váncz Juon k. megs., Szilágyi Demeter k. megs., Kiss Sándor II. k. megs., Török Gáspár k. megs., Govor György k. megs., Ferencsik J. k. megs., Pataky János k. megs., Brebán Flóra k. megs., Maklary Zsigmond k. megs., Kornyis Tódor k. megs., Mikis Juon k. megs., Csiki Bálint k. eltünt, Szabó Juon szakaszvezető elesett, Pető Demeter k. elesett, Bagosi György k. eles., Szücs Sándor szakaszv. megs., Somolán György tiz. megs., Tárkányi József tiz megs., Szepesi István őrvezető megs., Balogh János k. megs., Bodonyi György k. megs., Fáti Illia megs. Geleny József k. megs., Gyiás Demeter k. megs., Gambos Wazul k. megs., Kiss István k. megs., Krencz Mihály k. megs., Kócsa József k. megs., Kaba József k. megs. Léskai András József k. megs., Szőllősy Dániel k. megs., Vékony Ferencz k. megs., Laiter Ferencz trombitás megsebesült, Kovács Ferencz tizedes elesett, Piros József őrvezető elesett, Fazekas István k. eles., R. M. Nagy Sándor k. eles., Tokaj Miklós k. eles., Veres Imre k. eles., Mayer János k. eles., Sándor Lajos szakaszvezető megs., Ferencsik József őrvezető megs., Mészáros Márton k. megs., Szilágyi László k. megs., V. Kele András k. megs., Juhász Márton k. megs., Nagy János k. megs., Soós József k. megs., Astyillan Lőrincz k. megs. Csontos András k. megs. Monáry István k. megs., Pápai Menyhért k. megs., Bántya György k. megs, Tóth Károly k. megs., E. Szabó József k. megs., Őri Imre k. megs., Molnár János I. k. megs., Laboncz János k. megs., Szücs I. k. megs., Madaczi Elek k. eltünt, Máté Imre őrvezető elesett, Stark Illés k. eles., Palóczi Mátyás k. eles., Czérna Mihály k. eles., Kiss János k. eles., M. Nagy Sándor tiz. megs., Zombor Imre őrvezető megs., Zombor Imre őrvezető megs., Szantován Koszta k. megs., Buth Flóra k. megs., Bekő János k. megs., Gál Lajos k. megs., Kovács Imre k. megs., Kleh Mihály k. megs. Czinege Mátyás k. megs., Szegedi Péter k. megs., Szilágyi Demeter II. k. megs., Eszényi József k. megs., Tóth Imre k. megsebesült, Strucza Illia k. megs.

Gracsaniczánál, aug. 13-án:

A 39. sz. „Alexis orosz nagyherczeg“ gyalogezredtől: Ludman László őrmester megs., Pinczés Fülöp k. megs., Katona Miklós szakaszvezető megs., Várkonyi Sándor tizedes megs., Saliga Márton őrvezető megs., Koszta János k. elesett, Rabló György k. megs., Sinai József k. megs., Kovács Károly k. megs., Vedres János k. eltünt, Czirják Sándor szakaszvezető megseb., Barmos Sándor tizedes megs., Sopronyi Ferencz k. megs., Papp Mihály k. megs., Egri Bálint k. megs.

Az első vasárnap Szerajevóban

katonáinkra nézve aug. 25-ike volt. Egész nap esett az eső. Katonáink nem is mozdultak volna ki, ha Philippovics nem rendelt vala „Kirchenparádét.“ A város apraja-nagyja özönlött a templomokba. Philippovics vezérkarával s fényes kiséretével reggel 9 órakor indult el a konákból a katholikus templomba, mely gyanánt egy piszkos utczában levő papi lak egy része szolgál. E házon e felirat olvasható: „Stán katolickoga czupnika.“ (A kath. pap háza.) Az udvaron az apáczák vezérlete alatt a mindkét nembeli tanuló fiatalság sorfalat képezett. A templom ajtaja fölött Ferencz József virágkoszoruzott képe volt látható; alatta e felirat: „Éljen legkegyelmesebb császárunk és királyunk I. Ferencz József!“ Jobbról egy veres-fehérzöld, balról fekete sárga zászló állt felholddal, csillaggal és kereszttel. Midőn Philippovics [fényes kiséretével belépett, Martics György ferenczrendi szerzetes (sürü tömött bajuszszal, fején fezzel) fogadta s üdvözlő beszédében magasztalólag emlékezett meg uralkodónk azon érdemeiről, melyeket Bosznia keresztyén népeinek fölszabaditása körül szerzett. Aztán elénekelte a kath. bosnyák tanulóság az osztrák népihimnust: „Boze zivi, czuvaj boze cora nase i nas dom.“ Kifogástalanul énekelték el. Innen a hatalmas, imposans gör. kel. templomba ment Philippovics kiséretével, hol a vladika (érsek) által nagy kitüntetéssel fogadtatott. Visszatérve a konákba, a cath. és orthodox egyházaknak egyenkint 400 frtot adományozott, oly hozzátéttellel, hogy abból évenkint egy-egy ünnepélyes mise költségei fedeztessenek aug. 19 én (Szerajevó bevétele napján.) — Bosznia keresztyén lakosságának az eddigi nyomás alóli megszabaditása emlékére.

Az egri szerencsétlenség.

Az egri szerencsétlenség felől, mely ugy látszik ugyanazon indokoknak tulajdonitható mint a miskolczi, a következőket olvassuk:

„Tollal nem vagyok képes leirni azon szerencsétlenséget, mely Eger városát aug. 31-én érte. A Bikk-hegységben rettentő felhő szakadás volt, mely bel- és némelyik külvárosunkat végkép elpusztitotta. Több, mint száz ház összedőlt; a belső piaczon 2 láb magasra emelkedett a viz. Még nem tudjuk, hány ember esett áldozatul; az elveszettek számát nem ismerjük; eddig 9 halottat találtak meg. Igen sok háziállat: tehén, ló, disznó, és baromfi veszett el. A viz reggel 4 órakor tolult városunk felé és vizfogó védfalunk egész 6 óráig feltartotta. Ekkor azonban a fal bedőlt és a viz mint egy tenger nyomult városunk házaira. Az a szerencsénk, hogy nappal volt, a lakosok láták, hova menekülhetnek. Magam is egy izráelita pék két kis gyermekét mentettem meg. Az ingalmas szerzet kórházában 30 beteg feküdt. Ezeket az árviz felemelte ágyastól s 3 órán át hányta őket ide oda. De még csak egynek sem történt baja. Midőn a viz leapadt, az ágyakat szépen lerakta. Igy volt az irgalmas nénékről is. Leirhatlan a zavar és inség a városban. A mit lehet megteszünk, — eleget tenni ennyi inségesnek azonban nem vagyunk képesek. — Azért Magyarország jószivü polgaraihoz könyörgünk, segitsenek a szükséget szenvedő városon.

Ugyancsak Egerből a következő levelet közöljük: Csak röviden akarok értesiteni azon borzasztó catastropháról, mely Eger városát aug. 31-én hajnalban érte. A megelőző éjjel óriási felhőszakadás volt a hegyekben, — mely az Eger patak medrét nemcsak megtölté, hanem mindenfelé nagy pusztitást téve, egy tenger alakjában rohant a városnak. A czifrakapu védfala ellentállott a roppant erőnek s a patak kiöntése eleinte a városban csak kisebb mérvü volt. De egyszerre a százados védfalat elszakitá a tomboló ár s pár percz alatt az egész belváros viz alatt állt. Lovakat, sertéseket s mindenféle állatot, házfedeleket, malomköveket s mindent magával ragadt a bőszült elem, s menekült kiki, a hogy tudott. Az ár a czifranegyedet egész megsemmisité, s a belvárosban és több helyen két öl magasságot ért el a viz s igy sokkal nagyobb volt, mint milyen Miskolczon dühöngött, de szerencsénkre a vész nappal jött, s emberáldozatban csak 5 nőt és gyermeket vesztettünk.

A piacz, piaczutcza, Széchenyi-, érsek-, Szt.-János-, káptalan-, mecset-, czukor- és oroszlánutcza, nem különben a hal-piacz és mecsettér egészen, a Lyceumtér félig viz alatt van. A kereskedői osztály teljesen koldussá van téve, mert a kereskedések mind a piaczon és Széchenyiutczán vannak, a hol az ár az ajtókat betörvén, sok üzletet egész a tetőzetig semmivé tett s a boltokból vagy kihordott mindent, vagy ugy összeforgatta, hogy az iszapban minden használhatlanná lett. A czukor süvegekből például csak a spárga és a papir maradt meg, a czukor kiolvadt belőle. Mind a három gyógytáruuk az ár áldozata lett, s hogy pár órai rombolás után a viz elvonult, csak annak köszönhettük, hogy az érsekkert falait elsodorván, a viz szabad utat talált az Eger völgyének, hol a vasutat Kis-Tálya alatt elszakitván, a Tiszába folyt le. Leirhatlan pusztulás tárult ezután szemeink elé. A városi összekötő hidak a patakon — egy kivételével — elpusztitva, mindenfelé lábnyi iszapban romok és állathullák. Több mint 100 ház romokba dőlve, a kár a két milliót — az eszközölt összeirás szerint — tulhaladja. A rögtönös szükség enyhitésére érsekünk 25,000 frtot küldött városunk polgármesterének. Sok család hajlék nélkül maradt és félő, hogy a megrongált épületek közül még sok fog összeomlani. A minoriták tornyát is minden perczben féltik az összeomlástól. A pinczék és alsóbb lakásokban levő viz kiszivattyuzására kaptunk Budapest fővárosától egy gőzszivattyu s több kézi szivattyu segitséget.

Miskolcz veszedelme.

(Eredeti tudósitás.)

(Folytatás.)

= Azon körülményen, hogy a város lakossága ily rettenetes csapások és veszteségek folytán még most nem birt teljesen magához jönni, s a mentési munkálatok majdnem minden terv és rendszer nélkül folynak, csodálkozni alig lehet.

Hiszen nincs egyetlen család, a mely vagy egy, vagy több családtag elvesztését, — vagy a maga, vagy valami közelebbi hozzátartozója anyagi veszteségét ne siratná.

Az első hét a rendszertelen munka mellett leginkább a kölcsönös közlésekkel fog eltelni. A Szinva jobb partján levők közül számosan még hétfőn délelőtt sem tudtak semmit a Pecze környékén lakó rokonaikról is viszont. Ezer szerencséje Miskolcznak az, hogy a Károly Victor ezred számos legénységgel ott állomásozik, s a katonai parancsnok gróf Buol vezérőrnagy bámulatra méltó erélyjyel teljesiti nemcsak a maga, hanem a mások kötelességét is.

A polgármester permanens bizottságot alakitott már augustus 31-én, s ezen bizottság a városházától intézi az ügyeket. De hát ily szörnyü pusztulás és gyásznak közepette tulajdonképen hol is kezdje meg ez a bizottság a maga terhes müködését? Mert ezer és ezer teendő, egyik nem kevesebb fontosságu a másiknál, nyomul itt előtérbe minden pillanatban. Közlekedés nélkül egy oly népségü város, mint Miskolcz, pár napig sem létezhetik. Már pedig a legfőbb közlekedési vonalakon az utak, illetve az utczák teljesen járhatlanná vannak téve. A hidaknak csak a czövekei meredeznek az ég felé, szomoruan hirdetve az enyészetet. A hajlék nélkül maradt családok menhelyért és egy falat kenyérért esedeznek. A rombadőlt házak széthordásával sem lehet sokát késni, mert ezek alatt lesznek bizonyosan eltemetve a hiányzó száz és száz egyének hullái, s ha ezek sokáig ott hagyatnak, az árviz veszedelmének rettenetes utóbajául még a cholera is beköszönthet a szegény miskolcziakhoz.

A permanens bizottság ugy látszik, ugy osztotta be a teendőket, hogy miután az elveszettek keresésében a sujtott család tagok ugy is fáradoznak, legelső sorban a közlekedés fenakadásán, s a hajlék és kenyér nélkül maradottak ellátásán legyen minél előbb a lehető mérvben segitve. És ezen irányban a polgármester, valamint a megye alispánja dicséretre méltó buzgalmat is fejtenek ki, melyhez a katonai parancsnok és a tisztek eléggé meg nem hálálható önfeláldozó, s fáradtságot nem ismerő buzgalommal nyujtanak segéd kezet.

A főutczáról az ott fenakadt romok, butor és készletdarabok már teljesen el vannak takaritva. A Szinva és a Pecze mentén képződött óriási torlaszokat, melyekben található minden, a mire az embereknek a háztartásban, gazdálkodásban, az ipar gyakorlásában, a kereskedésben szüksége van, katonaság szedi szélyjyel, s a kimentett értékek azonnal leltárba, s hatósági felügyelet alá vétetnek. — Ugyancsak katonaság dolgozik azon óriási torlasz szétbontásán, a mely az összekötő vasutat keresztül szelő Szinva hidjánál képződött. E ponton legalább 80 katona dolgozik egy hadnagy vezetése alatt. Ezen torlaszok a butor és készleteken kivül a viz által elsodort házi állatok hulláival vannak tele. Ugy hallottuk, hogy a sertések, tehenek, majdnem az utolsó darabig elpusztittattak a romboló elem által.

Az élelmezés és segélyezés a permanens bizottság által a városházánál történik. Az első nehány nap szükségeiről a király, az egri érsek és a bécsi kereskedői testület nagy lelkü adományai által gondoskodva van, valamint arra nézve is megtétetett minden intézkedés, hogy az élelmi szerekben se legyen oly hiány, mint a minő az első két napon át volt érezhető. —

Lehetetlen itt fel nem emlitenem azon sajnos körülményt, hogy akadtak Miskolczon lelketlen kufárok és napszámosok, kik a közszerencsétlenséget undok nyerészkedési vágyuk kielégitésére használták fel. Igy a vész utáni első két napon egy zsemle 4—6 krért, egy tojás 8—10 krért árultatott város szerte, s a napszámos urak 3 frt napi béren alól a fülök botját sem akarták mozditani, inkább oda állottak bámulni, a hol a katonaság verejtékben fürödve dolgozott.

De emberökre találtak a derék Buol tábornokban. Ez a kitünő derék katona látva a lelketlenséget és gonosz indulatot az embertársaik szerencsétlenségéből hasznot huzni akaró emberekben, a munkára hajtatta őket s pár száz napszámos, kik tisztességes napszám mellett nem voltak hajlandók segiteni embertársaikon, dolgoztak aztán ingyen napszámban, de még éj-számban is.

* * *

A király 5000 frtnyi adományát ő felsége egyik szárnysegéde Rohonczy őrnagy személyesen hozta el és kézbesitette a polgármesternek, egyszersmind ő felsége megbizásából utasitotta a polgármestert, hogy a miniszterium közvetitésével tegyen minél előbb tüze-

tes jelentést ő felségénél a halottak, az eltüntek száma és a felől, hogy névszerint kik és mennyi anyagi veszteséget szenvedtek. Ebből sokan azt következtetik, hogy ő felsége atyai szive nagyobb mérvű állami segélyben óhajtja részesittetni Miskolcz sorsujtotta lakosait. Ez azonban senkit se tartson vissza attól, hogy filléreivel a miskolczi tönkrejutottak nyomorának enyhitéséhez minél előbb hozzájáruljon.

A másik 5000 frtot Samassa egri érsek, a nemes keblü főpap küldötte és pedig a saját titkárjától, ki kijelentette, hogy ezen adományt ő nagyméltósága az első szükségek fedezésére küldi, s jótékonyságának gazdag forrása ezen adománynyal nem fog még bezárulni. Sok ilyen derék főpapot adjon isten a hazának!

A bécsi kereskedői testület adománya 4000 frt, s ezen kivül az ország számos részéből naponkint érkeznek élelmiszer- és pénzküldemények. Többi közt, és első sorban Kassa városa tett ki magáért, a midőn épen a legégetőbb szükség idején 800 darab kenyeret küldött az inségeseknek.

Ugy tudjuk, hogy Debreczen város sem marad hátul a keresztyéni jótékonyságban és irgalmasságban, s már is tárgyaltatott ez ügy a városi tanács előtt; mindazonáltal megjegyezzük, hogy a gyorssegitség bizonyára itten fog kétszeres segitségnek vétetni.

* * *

Nem csak a városban vitt roppant pusztitást végbe a rohanó ár, nanem megtartotta romboló erejét a városon kivül való lefolyásában is, a minek az összerombolt vasuti töltések és felszakgatott sinek beszélő bizonyitékai. Miskolcznak három indóháza van. Egyik a régi, a másik az államvaspályai rakodó indóház, a harmadik a kis Miskolcznak nevezett bánrévei indóház. Ezen három indóház egymással ugy van összeköttetésben, hogy a V betü alaku elágazását az állampálya két szárnyának egy szárnyvonal valóságos háromszöggé köti össze. Ezen összekötő vasutvonal mentében képződött egy legalább is fél kilometernyi torlasz, a melyben a legdrágább butorok, czukros hordók, ruha darabok, deszkák, hasább fák, edények, szerszámok, állat hullák a legtarkább vegyületben vannak összehalmozva. Itt a rohanó árnak még olyan ereje volt, hogy mind az összekötő vasut, mind a másik két vonal sineit tetemes hosszaságban nem csak kimosta ugy, hogy a sintartó slipperek sok helyütt a levegőben függnek, hanem egy nagy részen az egész sinhálózatot a slipperekkel együtt, 2—3 ölnyire ledobta a töltés tetejéről.

Természetes, hogy ez által a forgalom a nevezett vonalokon akadályozva van; ugy hogy a Pest vagy Gömör felől érkezők, valamint a Miskolczról Pest vagy Gömör felé indulók sok fáradsággal kénytelenek átszállani.

Csodáljuk, hogy ezen átszállást az államvasut igazgatósága egy cseppet sem igyekezett minél kevésbé kényelmetlenné tenni. Különösen nőkre nézve rendkivüli kellemetlenséggel jár, főleg éjjel a slippereken való átugrálás, s miután az eső eddig még majd minden nap esett, az átgázolás. E tekintetben a tiszavidéki vasut sokkal gondosabb szokott lenni, a mennyiben hasonló calamitások esetében, ott, hol az utazóknak át kell szállani, már az első 24 óra alatt igen kényelmes és teljesen biztos járdát szokott készittetni a vonal mentében.

A tiszavidéki vasut-társulat is szenvedett az árviz miatt, amennyiben a viz a társulat által épitett munkástelep házaiba és ezek pinczéibe benyomult s azok lakhatlanokká tették. De ez nem tartott sokáig, mert e társulat ügybuzgó derék főtiszviselői Riedl Eduárd forgalmi főnök és Kaluschke főmérnök azonnal megjelentek a helyszinen, s oly gyorsan és oly erélyesen intézkedtek, hogy már sept. 2-án délben az összes pinczékből és lakásokból ki volt szivattyuzva a viz. — Más egyéb kár a tiszavidéki vasutnál nem történt.

Talán ideje is már, hogy tegnapi igéretemet be váltsam, és a rémes éj egyes episoddjairól is, a mint azok tudomásomra jutottak megemlékezzem. Több esetet jegyeztem fel, s ezek közül leginkább azokat fogom előadni, a melyek más lapokban még nem ismertettek, vagy ha igen, nem minden részletekkel.

A ref. püspöki lak a Szinva partján az Avas hegység lejtőjén épült, s a Szinva felől jó két öl magos kőfal védi. Ez volt a szerencséje a püspöki családnak, a mennyiben ezen kőfal bár abból már csak alig egy lábnyi látszott ki a vizből a rohanó árt visszatartotta. Azonban a viz nem könnyen hagy magának parancsolni, s egyet kerülve betört a szomszédban, s onnan a kerités egy átszakitott helyén kezdett áradni a püspöki udvarba, s annak lakói főtiszt. Kun Bertalan ur és egész családja az Avas hegylejtőjén a sokkal fentebb eső utczában lakó ref. lelkész Gyöngyössy Sámuel urnál kerestek és találtak menedéket.

A püspöki lak szomszédságában van a ref. Lyceum, a melyet az emelkedő ut mentében évszázadok viharaival daczolni szánt kőfal kerit. E kőfal valami 5—6 öl hosszuságban ma nem létezik többé, illetve leseperte azt a rohanó ár. E házban haláleset is történt. A pedellus, miután az épület hátsó és alsó részében levő lakásából egyetlen kis leánykáját szerencsésen felvitte az emeletre, visszatért ismét, hogy egy malaczkát az ólból, mely az épület aljában van, kiereszszen. A mint az ajtót kinyitotta, akkor jött az öl magasságnyi ár, s az bevágta a pinczeólba s az ajtót oly erővel nyomta oda a viztömeg, hogy a szegény ember nem tudott menekülni s oda fult. Másnap reggel hurzták ki halva s vasárnap temették el. A Lyceum udvaráról a ref. halottas kocsit s 24 öl tüzifát sodrott magával az ár.

Özv. Katona Józsefnét és 17 éves leányát a torony alatti házában az ágyban kapta az ár, másnap reggel mindkettőt megfulva találták.

Ugyancsak az alsó toronyallja-utczából Kásmárki István szatócs családja teljesen eltünt. A család 8 tagból állott. Ebből egy már előkerült és pedig egy szép felnőtt leány, a kit a Szinva mentén megfulva találtak.

Megható az özv. Andó Lajosné (első férje után Tessényiné) esete. Szép derék özvegy asszony volt. Egyetlen öröme, mindene egy 18 éves derék fiunak. A vész már az ágyban érte őket s a fiatal Tessényi, ki kitünő uszó, anyját félkarjába véve neki indult a rohanó árnak s már-már biztosnak hitte, hogy mind a maga, mind az anyja életét megmentheti, a midőn egy épülettető roppant robajjal érte utól őket, s az anyát kiütötte szerető fia karjai közül. A szegény fiu kétségbeesetten merült alá a vizbe, keresve a tőle elragadott édes anyát, de nem lelte azt sehol. Ekkor elájulva alámerült a fiu is. De a gondviselés nem akarta, hogy már most kövesse édes anyját az örökké valóságba, s az ár a fiut az alsó papszeren kivetette, hol magához tért s el is indult anyja keresésére, kit a Szirma utczában eléktelenitve holtan fel is talált. A szegény asszony vasárnap lett eltemetve.

Özv. Lőcseyné asszony háza az Avas alatt rettenetes gyász és izgalom szinhelye volt. Két gyönyörü nevelt leánya csak ugy menekülhetett, hogy a ház előtti veranda faoszlopaira kusztak fel, s annak tetejébe fogózkodva tartották magokat mindaddig, mig a vész elmult. E házból 4 áldozatot követelt a vész. Özv. Lőcseyné egy rokona férjével és két gyermekkel bent fult a vizbe a szobában. Egy szolgáló ugyanez udvarból ugy menekült meg, hogy a midőn a tehenet eloldotta, hogy az szabadulhasson, a tehénnel együtt elkapta a rohanó ár, s a leány ijedtében a tehén szarvába kapaszkodva annak hátára mászott fel, s a tehén szerencsésen kiuszott vele az utcza egy vizalatt nem fekvő magosabb helyére.

Igen érdekes volt özv. Simin András lelkészné menekülése is. Őt és a család még 7 tagját a fia a beboltozott kéménybe rakta fel, honnan fejszével jukat vágtak a kémény falán, s ugy menekültek a padlásra, s ott maradtak a vész elmultáig.

Sárkányné urnő három kis lánykáját ugy vette magához, hogy a két nagyobb a derakán összeölelkezett, a legkisebbet pedig nyakába ültette, s egy üveges ajtó tetejére kapaszkodott. Az anya és legkisebb leánya megmaradtak, a derakán csüggő két kedves gyermekét pedig megfojtotta az ajtónak majd nem tetejéig felemelkedett ár. A két szegény gyermek holttestét alig lehetett eltávolitani a boldogtalan anya derakáról, mert kis kezeik a halálban görcsösen összeszorultak.

Özv. Fazekas Józefné házánál az alsó épületben voltak id. özv. Fazekas Józsefné, — aztán egyik leánya Zsuzsa és unokája Jolán. — Ezeket is egyszerre lepte meg az ár, s már állokig ért a viz. Megható hallani, hogy miként vettek végbucsut egymástól a családtagok, s már csak az imában leltek vigaszt, midőn Vadnay Károly iró segélykiáltásaira, ki nővérét özv. Fazekas Józsefnét és két leányát az első épület padlására vitte fel, nehány tüzoltó nagy életveszélylyel eljutott a már roskadni kezdő épülethez, s ezek vezetője **Szücs Gyula** jegyző élte ismételt koczkáztatásával mind három nőt szerencsésen kiszabaditotta. De alig lettek az illetők megmentve, — az ár a kis épület falait eldöntötte, s az összes butorokat elsöpörte, ugy hogy a szegény nőknek reggel idegen ruhákba kellett felöltözni.

Ferenczy Barna ügyvéd családját egy nőt és öt gyermeket a vaskonyha tetejére üzött az áradat. Már ott is veszélyben voltak, mert a viz folyton emelkedett. Itt **Asleithner Alfonz** egy cs. k. kadét volt a mentő angyal, kit nem lehet elég elismeréssel kiemelnünk. A mentés munkájában a véletlenül nálok szállva volt Kiss Gyula szederkényi lelkész és Bényey Gyula jogász voltak a derék hadapród segitségére. Ugy halljuk, hogy Asleithnert fel fogják terjeszteni a felség elébe, kitüntetés és jutalmazás végett.

Az „Uj világ“ kávéházba 70 vendég szorult be, s ezek ugy menekedtek, hogy asztalok tetejére rakott székeken egymásba fogózva tartották fen egymást.

A kórház betegeit sikerült a földszinti beteg szobából kimenteni s csak egy kis lánykát ragadott el az ár. (Holnap befejező közleményünket fogjuk hozni. Szerk.)

Napi hirek.

— **Debreczen város** tanácsa a miskolcziak részére a mai napon 200 frt. segélyt küldött. Adakozásokat e czélra elfogadnak és hirlapilag nyugtáznak a városházánál Boczkó Soma tiszteletbeli főjegyző és a Komáromiháznál Erdélyi István kapitányi hivatali fogalmazó. Megjegyezzük, hogy a miskolcziak részére élelmiszer küldemények is nagy hálával fogadtatnak.

— **A miskolczi károsultak** javára Szikszay József ur, ki minden alkalommal leteszi a jótékonyság oltárára filléreit, Boczkó Soma t. főjegyző urnál 20 — azaz husz o. é. frtot adományozott. Felemlitjük ezt addig is, mig Boczkó Soma ur a hivatalos nyugtát beküldené, mint oly kezdeményezést — melyet ohajtunk, hogy minél számosabban kövessenek városunk nemes szivü polgárai közzül.

— **Adakozás.** Folytatólag adakoztak a debreczeni illetőségü mozgósitott katonák családjai részére: Tamássy Károlyné assz. 5 fr. Tarcsay Dánielné assz. 5 fr. Katz Jakab ur 2 fr. a statusquó izraelita hitközség 10 fr. a „Debreczen“ hirlap gyüjtése 3 fr. Miklóssy Mózes ur 10 fr. Eddig begyült 543 frt. 90 kr. — **Főösszeg: 578 fr. 90 kr.** Debreczen, 1878. szept. 4-én. Boczkó Soma városi t. főjegyző.

— **Második kimutatás** a helybeli illetőségü mozgósitott katonák itthon hagyott családjai segélyezésére eddig befolyt összegekről. Adakoztak: a czipész ipar társulat 10 frtot; a gubacsapó társulat 10 frtot, az „István“ gőzmalom részvény-társulat 100 frtot, a sertés vágó hentes ipartársulat 25 frtot, a pintér ipartársulat 2 frtot, a csizmadia ipartársulat 25 frtot, az egyesült épitész ipartársulat 20 frtot; a szappanos ipatársulat 5 frtot, a szabó és szürszabó ipartársulat 10 frtot, Spitz Nina urnő 5 frtot, a kalapos ipartársulat 2 frtot, a szücs ipartársulat 2 frtot: összeg 231 frt. Főösszeg: 263 frt. Erdélyi István kapit. fogalmazó.

— **A harczteri sebesültek** részére: Spitz Nina, Márk Ilka, ifj. Csóka Sámuelné, Balogh Józsefné, Mikinszky Károlyné, Szabó Bertha és Verónika, Reiner Henrikné és Széll Jánosné urnők, továbbá Zichermann Mihály ur által adományozott 12 csomag tépés és sebkötelékek, végre a harczteren levő 39-ik ezredbeli vitézek számára Papp Mihály fazekas mester által felajánlott 100 db debreczeni pipa és 100 db pipaszár, illető helyekre leendő eljuttatás végett a cs. kir. 39-ik gyalog ezred helybeli tart. parancsnokságához át küldettek. Debreczen, 1878. september 4. Erdélyi István kap. fogalmazó.

— **Adományozás.** A 39-ik gyalogsorezred sebesültjei részére Fischer Nándorné urhölgy ő nga egy csomag tépést küldött, melyet rendeltetési helyére juttattunk. — Ugyancsak egy nagy csomag tépést küldtek Wertheimer Róza és Lina kisasszonyok is. — Fogadják a t. urhölgyek a sebesültek nevében a hálás köszönetet.

— **Dr. Hamburger Emil** fogorvosunk, a hét elején 8—10 napi utazásra indult. Hazaérkeztét tudatni fogjuk a közönséggel.

— **Találkozás** a Calvaria teremben Miskolczon. Hetfőn reggel hét órakor — irja tudósitónk, ki Debreczenből utazott oda — tekintettem meg a miskolczi hullaleraló helyeket. A Calvárián 28 hulla volt egymásmellé fektetve a földön. Aggok, erőteljes férfiak, nők, kisebb-nagyobb gyermekek vegyest. A legtöbbnek arczán az ijjedelem és rémület kifejezését jegeczesitette meg a halál. Végig néztem őket, s szivem elszorult ennyi emberélet elpusztulásának látásán. A mint egy-egy hullában valaki felismerte szeretettjét, szivszaggató volt hallani a fájdalom agyrázkódtató kitöréseit. Egy szegletben három hullát egy szennyes lepedő takart be. Felemeltem. Megrendülve tántorodtam vissza. — Egy ismerős család három tagja, az öreg Milecz Pál, neje és kis leánya feküdtek ott eléktelenedett, de még mindig felismerhető arczvonásokkal egymás mellett. Szegény jó öreg, ő sem hitte volna még pár nap előtt, hogy szeretteivel a miskolczi Morgueben lesz a legszomorubb kiváncsiság tárgyául kitéve. Fia Eperjesen tanul, annak ekkor már táviratoztak, hogy siessen haza, ha atyja, anyja és kis huga hülttetemeit még egyszer látni akarja. — Aztán elmentem a városi majorba, hol részint a földön, részint a koporsóban még ekkor is ötven holttest hevert. — Itt a gyermekek voltak nagy számmal. — Egy szegletben egy halvány asszony a kétségbeesés néma nyugalmával öltöztette fel megtalált 8 éves lánykája holt testét. Mellette egy csinos uri leány borult megtalált édes anyjának hült tetemeire. Számos hulla már koporsóba volt helyezve, de csak ugy, amint az ár visszaadta őket. De elég is talán ebből ennyi — irja tudósitónk — s mi csak azért adtunk helyet e soroknak, hogy halvány fogalmat nyerhesen a közönség a pusztulásról, mely most Miskolczot általános gyászba boritotta.

— **A magyar és német nyelvben** valamint a számolásban jártas fiatal egyének alkalmazást nyerhetnek. Bővebb értesitést szerkesztőségünknél nyerhetni.

— **Grünwald Adolf** urnak a cs. kir. debreczeni katonai kórház élelmezési vállalkozójának hazafias tettéről megemlékeztünk tegnap mi is, megemlékezett a „Debreczen“ is. És a „Debreczen“ megemlékezéséből csakugyan kitünt, hogy néha jó, ha az embert az isten a jóbarátaitól megőrzi, mert az ellenségeitől valahogy csak tud őrizkedni mindenki. Ugyanis egy valaki, ki talán az adományozó iránt jó indulattal viseltetik, nemcsak a „Debreczen“-hez, hanem hozzánk is beküldette ugyanazon levélkét, a melyet a „Debreczen“ jónak lát egész terjedelmében közölni, bár az semmi szin alatt nem lehetett közlésre szánva s ez alkalomból az adományozót bizonyos kétes világitásba helyezi. Hozzánk az illető egyén felvilagositása későn érkezett, mert mi már akkor megirtuk volt erre vonatkozó ujdonságunkat, s ezt tenni kötelességünk is volt egy oly férfi iránt, ki szombaton este jelenlétünkben, a midőn a Silberstein ur által kiállitott s nem is elegendő mennyiségü s ehetetlen gulyáshus a közmegbotránkozást felkeltette, s annak a derék dandárparancsnok nyomatékos kifejezést is adott, mondjuk, azon esetre, ha a lehordott élelmező, mint nyilatkozott, semmi szin alatt nem lett volna hajlandó a másnap reggel érkezendő 875 katona ellátására,— véletlenül fülünk hallatára— azon hazafias ajánlatot tette a dandárparancsnoknak, hogy a reggel érkező 875 embernek a szükséges ételmennyiséggel való ellátásáról minden dij nélkül a legszivesebben gondoskodik. E közben azonban Silberstein vállalkozó meggondolta a dolgot, s igy Grünwald Adolf hazafias ajánlata nem lett elfogadható, a minek folytán ő, hogy mégis tegyen valamit a csatatérre vonuló hadfiakért, ajánlotta fel s osztotta ki másnap reggel az emlitett bormennyiséget. És ha számosan volnának, a kik ily módon igyekeznének enyhiteni a hadfiak terhes sorsán széles e hazában, abból valóban oly e s e m é n y fejlődhetnék ki, a mi épen nem lenne c s e k é l y n e k nevezhető, s nagy befolyással lehetne az arra nézve, hogy a harczosok minél kitünőbb hangulatban és kedélylyel menjenek a harczterre, s teljesitsék ott a haza és király iránti kötelességeiket.

— **A jogász-segélyző-egyesület** elnökségére van már másik jelölt is, a mennyiben L á s z l ó Gyula 3. j. h. is fölléptettetett. — Párthivei zöldszinü tollat viselnek.

— **A főiskolai** akad. igazgatóságtól vett értesülés folytán jelezzük, hogy a tápintézet ügyében legközelebb tett lépésekben a kezdeményezés érdeme a főiskola mind három igazgatóságát (akadémiai, tanitóképezdei és gymnáziumi) közösen illeti, mi a lapunkban megjelent e tárgyra vonatkozó közleményben emlitve nem volt. — Egyébiránt a tervezett módositások közül egy: a vacsora adásra vonatkozó — a vállalkozók tulkövetelése miatt ezuttal nem valósulhat.

— **Szülék figyelmébe!** Gymnasiumi vagy reál iskolai jó családból való növendékek teljes ellátásra, s atyai felügyelet alá felvállaltatnak a Hagymatéren levő 17-ik számu házban Czenger István urnál. Felvilágositással e tárgyban e lapok szerkesztője is szivesen szolgál.

— **Felvétetik** egy 12—15 éves collegiumi tanuló teljes ellátással egy helybeli kereskedő házánál 300 frt évi fizetés mellett. — Bővebb értesités H o l v a y Gyula kereskedésében.

— **Husárak** megállapitva s bejelentve 1878 szept. 4-től 11-ig következők: 42 kr. Rácz Jánosnál Egyháztér 345 sz. a. 44 kr. Rácz Györgynél czeglédut. 2599 és váradut. 2121 sz. a. Magyar Gábor csapóut. 114 sz. a. és Péterfián, s végre Rácz Jánosnál Rózsatér 6 sz. a. Minden többi mészárszékekben pedig 46 kr. Debreczen, 1878. szept 3-án. Debreczen város kapitányi hivatala.

— **A nihilisták pörében** halálra itélt Kovalszkyt e hó 14-kén végezték ki Odesszában. Kovalszky az utolsó pillanatig azt hitte, hogy kegyelmet kap. De az odesszai kerület katonai parancsnoka nem adott helyet a benyujtott semmiségi kérvényeknek. — A kivégeztetés óráját senki sem tudta; csak kevéssel azelőtt tették meg a szükséges előkészületeket a „versenytér“-en. Kovalszki, ki Sviticscsel ült egy szobában és az utolsó időben engedélyt kapott, hogy hirlapokat és könyveket olvasson, sem szüleit, sem arájat nem láthatá, mert az ez iránt benyujtott kérelmet visszautasitották. Augustus 14-én hajnalban 3 órakor lépett a fogház felügyelő a czellába, s felszólitotta Kovalszkit a felöltözködésre. Kovalszky csakhamar belátta, hogy reménysége a kegyelemre hiába volt. — A vesztőhelyre érkezve, — támasz nélkül szállott le a kocsiból; — de megbotolván, elbukott. — Odavitték a czölöphöz. Midőn az ítéletet olvasni kezdték, Kovalszki felkiáltott: „Mire való? Szükségtelen felolvasni; jól tudom miről szól. Szükségtelen! Szükségtelen!“ — A felolvasás után keresztbe hajtá mellén két kezét s kérte ne bántsák, nyugodtan megmarad ő igy. Odakötötték a cölöphöz. — Egy csendőr hátulról kendőt dobott fejére, szemét bekötötték s fejét a czölöphöz erősiték. — Még egy percz s tizenkét golyó találta mellben Kovalszkit. — A holttest a czölöppel együtt eltemettetett. A katonák visszatértek a városba és Odessza lakosai csak napok mulva olvasták a kivégzést. A czinkostársak: Svitics, Witasewszky, Klenoff és Studzinszky, kik tudvalevőleg szibériai kényszermunkára itéltettek, ugyanaz nap, midőn Kovalszkyt kivégezték, szállitották el Odesszából. A két első elitélttel a velök elitélt két leány: Witten Wjera és Mersanow Leonida házassági frigyre kivánt lépni s ez iránt be is nyujtják a kérvényt. Ha megengedik, e hölgyek a nagyobb büntetést önként választják. — Szibériába mennek, holott rájok kisebb büntetés van mérve.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

HIRDETESEK.

SZÉPSÉG: AZ ARCZSZIN FIATAL ÜDESÉGE!

Felülmulhatlan és **nélkülözhetlen** szappannak bizonyult be és általánosan elismertetett hölgyek és urak által a kitünő párisi dr. L e j o s s e-féle

SAVON RAVISSANTE,

ez a legjobb és leghirnevesebb mosdó szappan a világon; a ki egyszer megkisértette, az soha többé nem használ más szappant.

A hatás biztositatik. — Egy darab ára 50 kr.

Fölülmulhatlan bőrszépitő szernek lett a **hölgyvilág** által **általánosan** elismerve, a hivatalosan megvizsgált, **kitünő, ártalmatlan, valódi**

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól Párisban. (234) 16—?

Ezen világhirü bőrtisztitó szer valamennyi szépitőszer között **leghitelesebb és leghatásosabbnak** bizonyult **szeplők, napégés, rezesség, sárga foltok**, valamint **minden bőrtisztátalanság biztos eltávolitására.** A RAVISSANTE az arczszinnek, **feltünően szép**, halványrózsaszinü, bársonyszerü **fiatal üdeséget** ad, — **a bőrt és kezeket vakitó fehérségüvé** és **gyöngeddé** teszi, hüsitő és felüditőleg hat, s **gyöngéd bőrt** szerez **a legkésőbbi öregségig.**

BUDAPESTEN **valódi minőségben** *kapható* a **Török József** gyógysz. urnál, király-u. 7. sz. **Debreczenben: Göltl Nándor,** és dr. Rotschnek V. Emil, **Miskolczon:** Dr. Csáthy Szabó István urak gyógytáraiban.

Nagy eredeti üvegtok ára 2 frt 50 kr.
Kis „ „ „ 1 frt 50 kr.

Központi szétküldési raktár: *Schwarcz Henriknél*, **Muzeum-Körut 41. sz.**

Az eddigi gyakorlatban legjobb minőségünek elismert

Csèplőgépek,

kéz- és lóerőre

Umrath és társa prágai gazdasági gépgyárosoktól.

Mutatvány raktár és képviselés

Posszert Jánosnál
Debreczenben.

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

(235) 10—10

Az iszákosság szenvedélyét

csalhatatlanul megszüntető szerem

alkalmazva az illetőnek tudtával, vagy a nélkül, kitünő hatásánál fogva már számos család életboldogságát viszszaszerezte. A tudomány első rendü tekintélyei által lőn megvizsgálva, pl. dr. **Müller János,** egészségügyi tanácsos és lovag, dr. **Groyen Sándor,** kir. főorvos és sebész, dr. **Hess,** első r. gyógyszerész és hites berlini vegyész, **Werner Th.** igazgató által Boroszlóban és számos mások által és jeles tulajdonánál fogva melegen ajánltatik. — Ezen szer megszerzése végett bárki bizalommal forduljon

Retzlaff Reinhold
gyártulajdonoshoz
Dresdába.

(191) 15—16

Legjobb minőségü szinkenderből készült

Dohány-zsineget,

Elsőrendü **Gépolajat,** géphez való **kendert, csepüt,** olvasztott **fagygyút,**
Valódi belgiumi **szekérkenőcsöt** jutányos árban ajánl

(10) **Gerèby Fülöp.**

Laptulajdonos Molnár György.

Kiadja és nyomatja Kutasi I. Debreczenben: 1878.